HENRYK DOBRZAŃSKI

bohater wojny polsko-bolszewickiej

Bohaterowie wojny polsko-bolszewickiej

XI EDYCJA PROJEKTU

KAMIENIE PAMIĘCI

KONIEC WIELKIEJ WOJNY

Jesienią 1918 r. Wielka Wojna zbliżała się do końca. Rozpoczęła się batalia o kształt terytorialny rodzącej się II Rzeczypospolitej. Najpoważniejsze niebezpieczeństwo groziło młodemu państwu ze strony wschodniego sąsiada, rządzonego od listopada 1917r. przez bolszewików – którzy po umocnieniu swej władzy w Rosji, komunistyczne imperium chcieli rozciągnąć na całą Europę.

PIŁSUDSKI I PETLURA

Uprzedzając atak ze wschodu na Białorusi, Józef Piłsudski, razem z atamanem Semenem Petlurą (przywódcą Ukraińskiej Republiki Ludowej) w kwietniu 1920 r. podjęli ofensywę na Ukrainie i 7 maja ich wojska wkroczyły do Kijowa. Zdobywcy nie spotykali się jednak z entuzjastycznym przyjęciem miejscowej ludności. Triumf ten okazał się chwilowy…

ARMIA CZERWONA

Już w maju tego samego roku Armia Czerwona przystąpiła do kontrofensywy, w wyniku czego Polacy musieli opuścić Kijów. Uderzenie ze wschodu rozwinęło się szerzej 4 lipca w formie frontu północno-zachodniego pod dowództwem Michaiła Tuchaczewskiego. W ciągu dwóch tygodni bolszewicy zajęli Mińsk, Wilno, Grodno i Pińsk. Równie zacięte walki trwały na południu i północy. 10 sierpnia wojska polskie opuściły linię Bugu, by się zgrupować nad Wieprzem i Wisłą przed decydującym rozstrzygnięciem. Nad młodym państwem polskim zawisło śmiertelne niebezpieczeństwo.

BITWA WARSZAWSKA

Wojska Tuchaczewskiego zaczęły zagrażać Warszawie…

W dniach 13-25 sierpnia 1920 r. rozegrała się decydująca bitwa. W krwawych walkach o Radzymin, Zielonkę i Ossów szala zwycięstwa przechodziła z jednej strony na drugą. O wyniku bitwy zdecydowało uderzenie znad Wieprza dnia 16 sierpnia. Bolszewicy zostali zmuszeni do odwrotu. Wspomniane wydarzenia określamy mianem Bitwy Warszawskiej lub Cudu nad Wisłą, wszak miało ono miejsce w niesłychanie niekorzystnych dla Polaków warunkach.

KONIEC WOJNY

Zmagania na wschodzie zakończyły się 12 października 1920 r. umową rozejmową w Rydze, a 18 marca 1921 r., w tym samym miejscu podpisano traktat pokojowy między Polską a Rosyjską i Ukraińską SRR. Postanowienia Traktatu Ryskiego przez stronę bolszewicką nigdy nie zostały w pełni zrealizowane.

OFENSYWA

Odparcie ofensywy bolszewików przez Polaków było jednym z przełomowych momentów historii europejskiej. Bitwa Warszawska została uznana za osiemnastą najważniejszą bitwę w dziejach świata.

(zestawienie wg lorda D'Abernona)

MŁODOŚĆ HENRYKA

Henryk Dobrzański urodził się 22 czerwca 1897 roku w Jaśle jako syn Henryka - potomka pułkownika Dobrzańskiego adiutanta króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Henryk od dzieciństwa miał zamiłowanie do jazdy konnej i koni. Odznaczał się niezwykłym usposobieniem i fantazją.

WYBUCH WOJNY

Wybuch wojny w 1914 r. zastał go we wsi Czechy koło Proszowic.

Miał wówczas 17 lat. Podjął decyzję ochotniczego wstąpienia do Legionów Polskich, dodając sobie jeden rok życia. Następnie zgłosił się na stację zbiorów Legionów Polskich w Krakowie w dniu 1 grudnia 1914 r., gdzie przebywał do maja 1917 r. Po buncie Legionów pod Rarańczą zostaje przez Austriaków internowany w obozie w Salbados na Węgrzech, skąd wkrótce ucieka.

AWANS W SZEREGACH

Po ucieczce wrócił do macierzystego pułku Szwoleżerów Rokitniańskich. Służbę zaczyna od plutonowego. W listopadzie awansuje na wachmistrza, w grudniu na chorążego, a w następnym roku na podporucznika. Razem z pułkiem przebywa na Śląsku. Sprawdza się w powierzanych mu funkcjach dowódczych i administracyjnych. Jest oficerem bojowym, a następnie adiutantem pułku. W sierpniu 1920 r. awansuje na porucznika, a w 1922 r. zostaje rotmistrzem, dowódcą 4. szwadronu. W listopadzie tego roku wyjeżdża na roczny kurs do Centralnej Szkoły Kawalerii w Grudziądzu.

ZA UDZIAŁ W WOJNIE

Za odwagę na polu walki w latach 1919–1921 został odznaczony czterokrotnie Krzyżem Walecznych i Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

SUKCESY JEŹDZIECKIE

Kochał konie. Uprawiał jeździectwo. Był członkiem kadry olimpijskiej w Amsterdamie w 1928 r. Do historii polskiego jeździectwa przeszedł wyczyn Dobrzańskiego na zawodach konnych w Londynie: w walce o Puchar Narodów osiągnął dwukrotnie bezbłędny przejazd i zarazem najlepszy indywidualny wynik dnia. Za ten wyczyn otrzymał złotą papierośnicę - dar księcia Walii za najlepszy indywidualny wynik w konkursie.

ZWIĄZKI Z KOCIEWIEM

W maju 1926 r. razem

z 2. pułkiem Szwoleżerów zostaje

przeniesiony do Starogardu Gdańskiego.

Tu w 1927 r. awansuje na majora.

KAMPANIA WRZEŚNIOWA

We wrześniu 1939 r. Dobrzański brał udział w obronie Grodna przed Armią Czerwoną. Po kapitulacji jego pułk zdołał przerwać linię wroga. Mimo decyzji przełożonego o rozwiązaniu oddziału - Dobrzański postanowił kontynuować marsz ku stolicy. Po kapitulacji Warszawy próbował przedostać się z żołnierzami do Francji. 1 października 1939 r. stoczył bitwę z wojskami niemieckimi i schronił się na Kielecczyźnie. Po całkowitym załamaniu się kampanii wrześniowej major Henryk Dobrzański, pod pseudonimem „Hubal", zorganizował Oddział Wydzielony Wojska Polskiego.

WOJNA PARTYZANCKA

Hubalczycy odnieśli pierwsze zwycięstwo z Niemcami pod Cisownikiem.

Dobrzański nie podporządkował się rozkazom kierownictwa Związku Walki Zbrojnej i Delegatury Rządu na Kraj o rozwiązaniu oddziałów.

W marcu 1940 r. odniósł zwycięstwo w potyczce pod Huciskiem, w której został zniszczony niemal całkowicie batalion piechoty Wehrmachtu.

30 kwietnia 1940 r. w okolicach Opoczna oddział Hubala został otoczony przez 7 tys. żołnierzy niemieckich. W walce, w której Niemcy użyli czołgów, jego oddział uległ rozproszeniu. Major Hubal poległ na polu walki.

PAMIĘĆ O MAJORZE

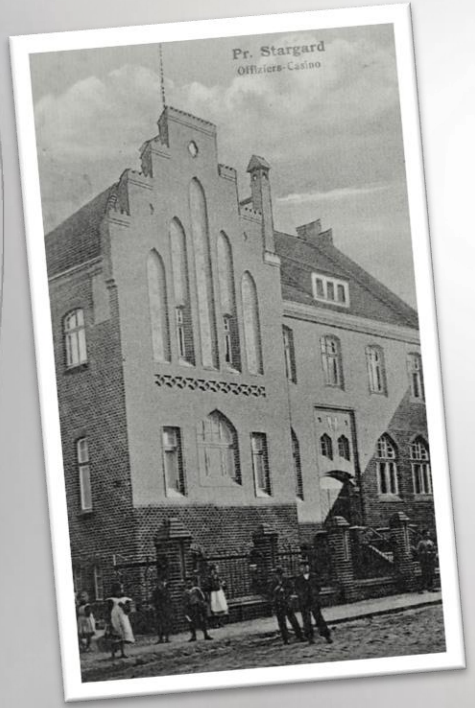

Od 2006 roku w Starogardzie Gdańskim istnieje Stowarzyszenie 2. Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich, które kontynuuje tradycje tej wojskowej formacji.
Z inicjatywy organizacji w historycznym miejscu powstało muzeum. W tym budynku mieściło się pułkowe kasyno oficerskie. Stowarzyszenie propaguje wiedzę także na temat samego majora Henryka Dobrzańskiego, najbardziej znanego oficera 2. Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich.

W prezentacji wykorzystano materiały:

- pl.wikipedia.org
- jpilsudski.org
- wroclawskiefakty.pl
- zsz.bychawa.pl
- majorhubal.pl
- strefahistorii.pl
- polska-org.pl
- PAP/CAF
- inne zasoby internetu